

Lesarabrøv

Havi einki stolið!

Sum nevnt í lesarabrævi her í blaðnum fyrr, so hevur mikið rok staðist av smoltstøðini Aarstøð í Funningi, og virkið hevur higartil bert mott mótstøðu frá bygðarráðnum.

Tað seinasta sum ein hevur hoyrt gingið sum rötasúpan um stóran part av økinum, sum hon er bygd á, frá sjálvum bygðaráðsformanninum, Andor Sivertsen. Nóg eru tey, sum trúgva, at so er.

Men undirritaði sum eigur økið, ið smoltstøðin er bygd á, fari hervið at prógva, at so er ikki.

Nakað eftir at útskiftingin var liðug í Funningi,

hetta var antin í 1982 ella 1983. Tá kom Andor Sivertsen til mín, og spurdi, um markið millum mitt og hansara stykki kundi setast øðrvisi, tí stykkini umskaraðust. Eg helt, at um Andor Sivertsen hevði gleði av at markið bleiv broytt, hevði eg einki móti tí. Hann bað meg seta markið, men eg helt, at tá hann kom til mín og bað um at markið varð broytt, so vildi eg at hann skuldi broyta markið sjálvur. Síðani broytti hann markið, og meir hendi ikki tá ferðina.

Her kann skoytast uppi, at tað var áðrenn nakrir tankar komu fram um at

gera smoltstøðina.

Á vári 1986 fóru vit so undir at gera smoltstøðina. Tá skuldi eitt hús byggjast ovast á økinum til ta teknisku útgerðina.

Bygginevndin hjá kommununi kom á staðið at seta húsið av, men vildi ikki gera tað, tí markið var ógreitt. Vit fingi tí Andor Sivertsen aftur á staðið, og setti hann markið einaferð aftrat. Hetta kunnu limirnir í bygginevndini prógva, tí teir settu húsið av, sum síðani varð bygt.

Eg eri ógvuliga harmur um at verða lagdur undir at hava stolið nakað frá nøkrum, og vil ikki hava

tað liggjandi á mær.

Eg haldi tað vera ljótt av Andor Sivertsen, at koma til mín fyrri at fáa markið broytt, og síðani at leggja meg undir tjóvari.

Vónandi kunnu hesar reglur verða við til at gera tað greitt fyrri funningsfólki, og øllum øðrum sum hava frætt um stuldurin, at eg einki havi stolið frá Andor Sivertsen, tí tað var hann sum setti markið — enntá tvær ferðir.

Eg hoyrist aftur.

Martin Højsted,
Funningur

Jógvan við Keldu,
stjóri á PF. MERCANT:

Tá ið kynsbóttin kom til Føroya

Fyrr í tíðini böttu føroyingar sjóstúku og brókur og onnur pløg. Trolararnir böttu trol. Í seinni tíð hava vit eisini bött slaugur til bil og súklu (hóast tey málbeklaðu kalla tað at lappa), og nú tykist tað beinleiðis at vera móti hjá ungdominum at ganga í böttum (fyri ikki at siga óböttum) spjarrum. Men so hendi tað einaferð í upphavi málreinsingarinnar, at føroyingar eisini fóru at bota tankar. Tað ókristiliga prestakriggið í sekstandu öld bleiv kallað trúðótin, t.e. vit böttu trúna, tá ið Luther fór í hernað móti pávanum. Síðan hava vit gingið í einari böttari trúgv, og vit mugu vóna, at böturarna halda og ikki loysna frá aftur, so at vit trúarlíga verða sum hesi nútíðar ungu, sum ganga so rívin og skredd, at tað er ein óbótlig skomm.

Gamalt var eisini at bota súpanina við beinum og øðrum, sum saft og

kraft var í.

Nú siggi eg í Dimma-lætting (18. juli), at vit eisini eru farin undir at bota kynið. — Hvussu ber hetta nú til, hugsaði eg. Vit neyðars syndarar eru annaðhvørt av kallkyni ella kvennkyni, og tað kann vera ymiskt, sum vit umsita henda grundleggjandi eginleika, men at kynið kann botast, tað var ikki til at forstanda. Eg hugsaði fyrst, at tað snúi seg um okkurt kirurgiskt, tí eg havi fyrri kortum sæð ein film í sjónvarpinum um ein sorgarbundnan mann, sum var farin at leita sær heilsuðót fyrri impotens («støðuloyssi», sum teir siga á setrinum), og teir bretska læknarnir framdu beinleiðis undurverk, tá tað galt um at fáa bött um tann kynslimin, sum av onkrari orsök var fallin í fátt. Tað var meir enn so, at tað eydnaðist hesum bretska kynsbøtarum at fáa gamla at kvaklast, fyrri ikki at siga resast, so at

vónin um eitt bött kynsliv vaks í stórum. Tað var hugtakandi at sugja, hvussu kona tann limlamma frøddist, tá hon sá, at kynsbóttin gjørdi, at nú var bót á borðið í hjúnalagnum, sum annars ikki hevði boðist betur. «Hetta var sonn sálárbót», segði konan við tårum.

Eg fekk eisini tann illgruna, at talan kundi verða um at verða revsaður fyrri okkurt kynsligt. Okkara bløð, sum duga at skyna á góðum og illum og stórum og smáum, skriva ofta um onkran, sum «hevur vist fyrri sær» úti á vegnum, og hesir vegvisarar verða so tiknir av politinum og fáa... kynsbót, helt eg. Men nei, so var ikki.

Ella kanska, hugsaði eg, var ein kynsbót tann fyrribyrgingarbóttin, sum ærnar ganga við á rassinum, tí bóndin ikki vil, at tær skulu hava nakað kynsliv tann veturin.

Seinni, meðan eg las greinina, varnaðist eg, at her als ikki var talan um brekað ella ónæriligt kallkyn ella um familjuplanlegging fyrri seyð. Talan var um at bota kynið hjá laks. — Ikki eiti á djóravinir, hugsaði eg, — teir vilja nú geva teimum neyðars laksunum eitt sindur av kynsligari kompensatið aftur fyrri torturin í teimum yvirfyltu ringunum, aftur fyrri lýsnar og alla alievjuna yvirhøvu.

Men gakk. Ikki var tað alskur til tákunar medskapningar, sum lá aftan fyrri ætlanirnar um kynsbót við Áir. Ætlanin var

at bota um ættina, um slagid. — Men, hugsaði eg, — orðið «kyn» merkir ikki «ætt» ella «slag» á føroyskum. Í tí niðursetandi orðatakinum um «kynið sum í ketu» er heilt greitt, at her hevur orðið týðningin «lyndi, mura». Rætt er tað, at orðið «kyn» í islandskum og í fornur og burturdeyðum málum hvur/hevur havt týðningin: ætt, men ikki á nútíðar føroyskum.

So vilt sum greinin um kynsbøting er fatilig, skal hetta nýggja orðið hava týðningin: at bota um slagid, ættina, stovnin. So kann orðið «kynsbøting» ikki brúkast. Arbeiddi má heldur kallast slagrokt, úrvalsaling, ættarstýring, stovnsmenning ella okkurt er í hvussu er 50% skeivt, tí útvikling kann vera bæði til tað verra og tað betra, meðan menning bara er positiv).

Sum vit siggja, er orðið «kynsbót» púra óbrúkligt til tað ætlaða innihaldið. Tað er harafturat sera skaðiligt, tí tað skeiklar tann týðningin av «kyni», sum frammanundan lá 100% fastur. Tað er ikki bótandi hond, sum gróður-setur sovordid illgresi. Málsligir skurðir og hogg av hesum slagnum eru líka so bótandi og stimbrandi, sum tað hevði verið fyrri áðurnevnda hjúnalag, um teir bretska læknarnir bara skóru tann kúranti limin av og boðu konuna fáa sær ein islandskan í staðin.

Málverji

Kappingin er hørð — og fer at økjast

Føroysku idnaðarfyrirtekurnar noyðast at øka í stórum arbeiði við marknaðarrokt, marknaðarkanningum, kanningum av solumøguleikum og profilering av idnaðarfyrirtekum og idnaðarvørum á útlandsku marknaðinum.

Hetta sigur Jógvan við Keldu í samband við, at Arne Risbæk Kristiansen, stjóri á fyrirtekuni Limes Consulting, A/S er á Føroyavitjan fyrri fjórðu ferð í ár.

Tað verður í nógvi stórri mun enn higartil neyðugt komandi 10 árin at hugsa um dygga kostnaðarlækking á hvørji idnaðar- og framleiðslukrónu.

Neyðugt verður at økja í stórum arbeiði við marknaðarrokt, marknaðarkanningum, kanningum av solumøguleikum og profilering av idnaðarfyrirtekum og idnaðarvørum á útlandsku marknaðinum er fyrirtreyt fyrri menning.

Hægri eginkapitalur slepst ikki undan, ein dygg stýring, gjøgnumförd ráðgeving og ein nógvi hollari vitan um bæði teir vit kappast við og teir vit skulu selja til.

Tó hava hesir stovnar avmarkaða tíð og fólkanøgð at geva gjøgnumförd ráðgeving til hvørja einstaka fyrirteku sær á øllum økjum.

Tað er tí av ómetaliga stórum týðningi, at fyrirtekur so tíðliga sum tilber, fáa eina dygga ráðgeving á áðurnevndu økjum.

Fliri feløg í Føroyum hava í dag samstarv við donsku ráðgevingarfyrirtekuna Limes Consulting A/S í Keypmannahavn, ið hevur 25 ár á baki við ráðgeving í Danmark og í útlandum, bæði innan alment og privat virkis-øki.

Ávegis-amboð eru tøk

Føroyingar hava í dag ávegisamboð til alt hetta, tað verið seg við Menningarstovuni, Hagdeildini, føroysku umboðsstovnum uttanlands, figgjar- og peningastovnum, grannskoðarafyrirtekum, lögfrøðingum o.ø. sum generelt kunnu geva tøl og aðrar upplýsingar, og sum í ávisan mun hava tíð og fólkanøgð at geva ráð.

Nú býðst aftur eitt høvi

P/F Mercant í Klaksvík hevur í 3 ár umboðað hesa fyrirteku í Føroyum, og Jógvan við Keldu stjóri á Mercant upplýsir, at Arne Risbæk Kristiansen stjóri og ánari av Limes Consulting A/S aftur vitjar føroyskar fyrirtekur í viku 34 (hesari vikuni) — frá 19. til 23. august. Hetta er 4. ferð hansara til Føroya í ár.

3 rúmlig kømur eru tøk

beinan vegin, og til umleið 1. mai 1991.
(Summarmánaðirnar eru tey «títtakrúmm»
hjá tilhaldshúsinum SKANSANUM.)

Góðir baði- og matgerðarmøguleikar!

Ynskist ein góður morgunmatur áðrenn farið verður frá húsum, ber hetta væl til.

Lagaligir prísir!

Telefon 1 3243 ella 1 2242